

دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی لارستان
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه ریزی درسی و آموزشی

طرح دوره (COURSE PLAN)

دانشکده: پرستاری حضرت زینب (س) گروه آموزشی: هوشبری مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی ناپیوسته هوشبری

نام درس: خون شناسی و انتقال خون

تعداد واحد: ۱

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: فیزیولوژی

روز و ساعت برگزاری کلاس:

یکشنبه ۱۶-۱۴ و چهارشنبه ۱۰-۸

مکان برگزاری: کلاس

مسئول برنامه: مرضیه اسدی لاری

مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): مرضیه اسدی لاری - دکتر ابوطالب مدرسی

تاریخ بازنگری: بهمن ماه ۱۳۹۸

بازنگری: مرضیه اسدی لاری

تهیه و تنظیم: زهرا سیفی

مقدمه:

خون شناسی علم بررسی سلول های خون ، نحوه تولید، وظایف و نقش هر کدام از آن ها و بیماری های مربوطه و همچنین علم سیستم انعقادی خون و پلاکت ها است. انتقال خون شامل دو بخش ایمنوهماتولوژی و طب انتقال خون می باشد. اصطلاح ایمنوهماتولوژی به بررسی سرولوژیکی، ژنتیکی، بیوشیمیایی و مولکولی آنتی ژن های مرتبط، خواص ایمنولوژیک و واکنش های همه اجزا و مشتقات خونی اطلاق می گردد. واژه طب انتقال خون یک تخصص چند جانبه شامل تمام جنبه های اهدای خون ، نگهداری و تهیه فرآورده های خونی، درمان با آن ها و شناسایی انواع عوارض مرتبط با تزریق خون می باشد. در این درس دانشجویان با ساختار فیزیولوژیک خون و انتقال خون آشنا می شود و خود را برای کاربرد خون در اتاق عمل و اتاق بهبودی و کنترل واکنش های ناشی از انتقال خون آماده می کند.

عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد :

۱. تولید خون در بدن، تعریف کم خونی و سلول های خون - لنفوسیت های B-T
۲. آنمی ها، لوکمی ها و پلی سایتمی
۳. اختلالات لکوسیتی
۴. پیوند عضو و آزمایش HLA
۵. مواد ضد انعقاد، تعریف انعقاد خون و هموفیلی
۶. شرایط داوطلب اهدا خون، انواع فرآورده های خونی، عوارض تزریق خون ناسازگار

❖ هدف کلی

آشنایی با سیستم خونساز، ساختمان و عملکرد انواع سلول های خونی و انواع بیماری های مربوطه، آشنایی با گروه های خونی، تهیه و نگهداری انواع فرآورده های سلولی و پلاسمایی خون و عوارض انتقال خون.

❖ اهداف اختصاصی

دانشجو در پایان دوره باید بتواند :

۱. شکل گیری، تکامل و تمایز سلول های خونی را شرح دهد.
 ۲. علت و پاتولوژی انواع بیماری های خونی را بداند.
 ۳. هموستاز، مسیرهای انعقادی و بیماری های انعقادی را به خوبی شرح دهد.
 ۴. داروهای ضد انعقاد و کاربرد آن ها را بداند.
 ۵. آشنایی با سیستم گروه های خونی ABO, Rh در سطح گلبول های قرمز، لکوسیت، پلاکت، و سایر نسوج و مایعات بدن داشته باشد.
 ۶. با آزمایش HLA آشنا باشد.
 ۷. مقدمه، تاریخچه، اصول و اهداف اهدای خون را بداند.
 ۸. طرز تهیه ، نگهداری و کاربرد فرآورده های خونی را شرح دهد.
 ۹. عوارض انتقال خون و بیماری های منتقله از طریق انتقال خون را بشناسد.
-

❖ روش آموزش

روش اصلی تدریس در این درس سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ می باشد. بعلاوه برای تصمیم و مشارکت فعال فراگیران در جریان یادگیری از روش های پرسش و پاسخ ، تمرین و در صورت امکان بحث گروهی استفاده خواهد شد.

شرایط اجراء

❖ امکانات آموزشی بخش

▪ مازیک و وایت برد، ویدئو پروژکتور، اسلاید (Power point)، فیلم های آموزشی.

❖ آموزش دهنده

▪ اساتید مربوطه: مرضیه اسدی لاری - دکتر ابوطالب مدرسی

❖ منابع اصلی درسی :

➤ طبق نظر استاد مربوطه می باشد لذا منابع زیر نیز جهت مطالعه بیشتر پیشنهاد می گردد:

۱. هماتولوژی و طب انتقال خون (هنری - دیویدسون) ترجمه دکتر رخشان، آخرین چاپ
۲. خون شناسی و بانک خون، تالیف دکتر گل افشان، آخرین چاپ
۳. خون شناسی و انتقال خون. تالیف زهرا پور فرزاد
۴. هینکل جانیس ال، چیویر کری اچ. ترجمه ی اسمعیلی حسین، عابد سعیدی ژیللا. پرستاری داخلی جراحی برونر و سوارث جلد هفتم: خون شناسی ، ویراست چهاردهم ۲۰۱۸. تهران: جامعه نگر . ۱۳۹۷
۵. اصول هماتولوژی پایه .سعید کاویانی. ترجمه شعبان علیزاده
6. Text book of Blood banking and transfusion Medicine; Rudman S.V; late edition
7. Blood Banking and Transfusion Medicien: Basic principles & Practice, Hillyer; late Edition
8. Clinical practice of Transfusion medicine L.D. Pet Z, S.N. Swisher; late edition

❖ ارزشیابی

نحوه ارزشیابی

۱. مشارکت فعال در کلاس و حضور و غیاب ۱ نمره

۲. آزمون پایان ترم ۱۸ نمره

۳. تکالیف ۱ نمره

سوالات ارزشیابی ترکیبی از سوالات صحیح و غلط- کوتاه پاسخ- چند گزینه ای و بلند پاسخ خواهد بود.

❖ مقررات

- از دانشجویان عزیز انتظار می رود که با توجه به اهمیت و حساسیت درس و تنوع مطالب و محدودیت زمانی و به منظور بهره برداری هر چه بیشتر به نکات زیر توجه نماید :
- ۱) حضور فیزیکی به موقع و بدون غیبت در تمام جلسات کلاس درس
 - ۲) در مباحث علمی با ارائه ی مطالب جدید (به صورت کنفرانس – پوستر- پمفلت) در ارتباط با موضوعات مورد بحث در کلاس (تئوری- عملی) شرکت فعال داشته باشند.
 - ۳) شرکت در آزمون های داخل کلاس (کوئیز) و سایر آزمون ها و پایان ترم الزامی است.
 - ۴) نحوه امتحان پایان ترم به صورت سؤالات چند گزینه ای و تشریحی می باشد.
 - ۵) در این درس یک جلسه بازدید از سازمان انتقال خون برنامه ریزی شده که حضور دانشجو در این بازدید الزامی بوده و از مطالب بیان شده در بازدید در امتحان پایان ترم سوال طرح خواهد شد.

▪ حداقل نمره قبولی: ۱۰

▪ تعداد دفعات مجاز غیبت در کلاس : طبق مقررات آموزشی

جدول زمانبندی درس خون شناسی و انتقال خون

ردیف	روز	ساعت	تاریخ	سرفصل مطالب	مدرس
۱	چهارشنبه	۸-۱۰	۹۸/۱۱/۱۶	کلیات گروه های خونی ABO,Rh	دکتر مدرسی
۲	یکشنبه	۱۴-۱۶	۹۸/۱۲/۴	خون و فرآیندخونسازی	خانم اسدی لاری
۳	یکشنبه	۱۴-۱۶	۹۸/۱۲/۱۱	اختلالات گلبول های قرمز خون	خانم اسدی لاری
۴	یکشنبه	۱۴-۱۶	۹۸/۱۲/۱۸	ولادت امام علی (ع) – تعطیل رسمی	---
۵	چهارشنبه	۸-۱۰	۹۸/۱۲/۲۱	آشنائی با تعویض خون نوزاد و مختصری از سیستم HLA و پیوند اعضا	دکتر مدرسی
۶	یکشنبه	۱۴-۱۶	۹۹/۱/۱۷	اختلالات گلبول های سفید خون	خانم اسدی لاری
۷	یکشنبه	۱۴-۱۶	۹۹/۱/۲۴	اختلالات انعقادی و پلاکتی	خانم اسدی لاری
۸	یکشنبه	۱۴-۱۶	۹۹/۱/۳۱	اصول ، اهداف و شرایط اهدا خون	خانم اسدی لاری
۹	یکشنبه	۱۴-۱۶	۹۹/۲/۷	عوارض تزریق خون	خانم اسدی لاری
۱۰	یکشنبه	۱۴-۱۶	۹۹/۲/۱۴	فراورده های خونی و کاربرد آن ها	خانم اسدی لاری